

Sarajevo, 30.03.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.03.2020. - 27.03.2020.

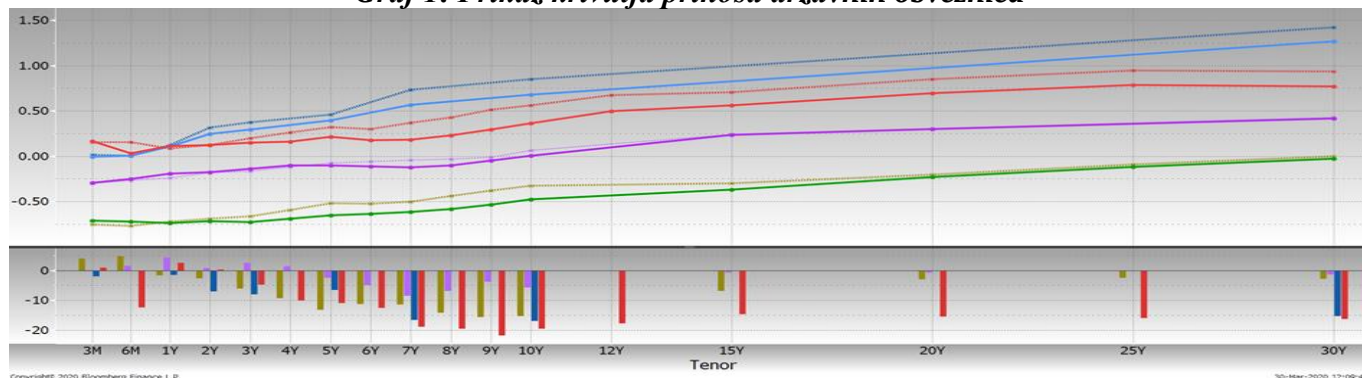
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	20.3.20	-	27.3.20		20.3.20	-	27.3.20		20.3.20	-	27.3.20		20.3.20	-	27.3.20	
2 godine	-0,68	-	-0,68	→	0,31	-	0,24	↓	0,13	-	0,15	↑	-0,16	-	-0,12	↑
5 godina	-0,51	-	-0,64	↓	0,46	-	0,39	↓	0,33	-	0,23	↓	-0,05	-	-0,09	↓
10 godina	-0,32	-	-0,47	↓	0,85	-	0,67	↓	0,56	-	0,37	↓	0,08	-	0,02	↓

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	20.3.20	-	27.3.20	
3 mjeseca	-0,664	-	-0,691	↓
6 mjeseci	-0,771	-	-0,723	↑
1 godina	-0,686	-	-0,700	↓

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.03.2020. godine (pune linije) i 20.03.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su, uz i dalje prisutna volatilna kretanja, zabilježili smanjenje u odnosu na prethodni tjedan, najviše pod utjecajem najavljenih stimulativnih mjera širom svijeta, koje su donekle utjecale na stabilizaciju uvjeta na financijskim tržištima. Također, ECB je u četvrtak započela kupovine obveznica u okviru hitnog programa pandemije (PEPP) u vrijednosti 750 milijardi EUR, te donijela odluku o ukidanju većine ograničenja kada su u pitanju kupovine u okviru ovog programa. Prinosi njemačkih obveznica kraćeg roka dospijeća su blago smanjeni, dok su prinosi na obveznice sa dospeljećem od 5 i 10 godina zabilježili tjedni pad između 12 i 15,5 bodova, respektivno. Navedeno je utjecalo i na pad italijanskih prinosa, koji su na tjednoj razini smanjeni između 30 i 32 baznih bodova. Na razini eurozone i dalje ne postoji usuglašen prijedlog o pitanju veličine obujma usmjeravanja hitnog financiranja prema ekonomijama članica pogođenim ovom pandemijom. Tako su zvaničnici Njemačke i Nizozemske bili protiv poziva Italije za emisijom zajedničkog duga. Očekuje se da bi fokus trebalo da bude na povećanoj ulozi postojećeg Europskog mehanizma stabilnosti (ESM). U međuvremenu, Njemačka je ukinula pravilo povećanja duga, nakon što je odobren dodatni proračun u vrijednosti 156 milijardi EUR.

Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's je smanjila izgleda za banke u zemljama Europe koje su najviše pogođene pandemijom. Moody's očekuje da će se operativni ambijent za banke u zemljama koje uključuju, Francusku, Italiju i Španjolsku „značajno pogoršati“, te je tako promijenio izgleda na „negativan“ sa „stabilan“. Izgleda za banke koje se nalaze u Njemačkoj i Velikoj Britaniji Moody's je zadržao na „negativan“, dok je zadržao „stabilne“ izgleda za bankarski sektor Švedske i Švicarske. Proteklog tjedna su objavljeni preliminarni PMI indeksi za ožujak koji su zabilježili rekordno niske razine, odnosno od kada se vodi njihova evidencija do 1998. godine, što ukazuje na ozbiljnost učinaka koje pandemija ima na realni sektor. Osobito je izražen pad PMI indeksa uslužnog sektora, koji je prije izbijanja pandemije, za razliku od prerađivačkog sektora, predstavljao svjetlu točku europske ekonomije. Ekonomista Ifo instituta je objavio da bi njemačko gospodarstvo moglo ove godine zabilježiti kontrakciju do 20% uslijed utjecaja korona virusa.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno Razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	OŽUJAK	38,8	31,4	51,6
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	OŽUJAK	39,0	44,8	49,2
3.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (prelim.)	OŽUJAK	39,5	28,4	52,6
4.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	OŽUJAK	-13,0	-11,6	-6,6
5.	Ifo indeks očekivanja poslovnog povjerenja – Njemačka	OŽUJAK	82,0	79,7	93,1
6.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	TRAVANJ	7,5	2,7	8,3
7.	Indeks povjerenja potrošača – Francuska	OŽUJAK	91	103	104
8.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	OŽUJAK	100,5	101,0	110,9
9.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	OŽUJAK	-	81,7	97,8
10.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	VELJAČA	5,2%	5,5%	5,2%
11.	GDP- Nizozemska (tromjesečno) final.	IV tromjesečje	0,4%	0,4%	0,4%
12.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	SIJEČANJ	-	4,2%	-0,2%
13.	Stopa nezaposlenosti – Finska	VELJAČA	-	6,9%	7,2%

SAD

Početkom prošlog tjedna Fed je uveo dodatne mjere sa ciljem pružanja podrške ekonomiji ugroženoj pandemijom korona virusom, a nakon što se zakonodavci u SAD nisu uspjeli dogovoriti oko stimulativnog paketa vrijednog skoro 2 bilijuna USD. U takvim okolnostima Fed je priopćio da će proširiti programe kreditiranja na velika i mala poduzeća, te da će dati podršku općinama, da će otkupljivati državne obveznice, kao i agencijske obveznice i MBS-ove u sumi koja je potrebna da se osigura nesmetano funkcioniranje tržišta i učinkovita transmisija monetarne politike, uzimajući u obzir šire financijske uvjete. Na web stranici Feda je navedeno da ova akcija podrazumijeva kupovinu agencijskih obveznica, MBS-ova, uključujući i pružanje podrške u kreditiranju zaposlenih, potrošača i kompanija kroz uspostavljanje novog programa koji će, sveukupno promatrano, osigurati do 300 milijardi USD novog financiranja, uspostavljajući dvije linije podrške. Jedna je za velike poslodavce, program pod nazivom Term Asset-Backed Securities Loan Facility (TALF) koja će biti usmjerena ka osiguranju toka kredita ka potrošačima i kompanijama. Pored toga, navedeno je da se očekuje ubrzo objavljivanje programa pod nazivom Main Street Business Lending Program, a koji će biti usmjeren ka podršci malim i srednjim kompanijama. Usprkos najavama Feda, indeksi dionica u SAD su drugi dan zaredom zabilježili pad, a prinosi američkih obveznica, srednjeg i dužeg roka dospijea, smanjeni između 5 i 6 baznih bodova.

Sredinom tjedna su administracija predsjednika Trumpa i čelnici Kongresa ipak dogovorili masivan paket pomoći za stimuliranje ekonomije, koji predstavlja ekonomski paket bez presedana u vrijednosti od 2 bilijuna USD, a dizajniran je da pomogne stanovništvu i ekonomiji da prebrode pandemiju izazvanu korona virusom. Ova sredstva će osigurati izravnu pomoć građanima, kompanijama, bolnicama, državi i lokalnim razinama vlasti. Plan uključuje 500 milijardi USD koje će moći da se koriste za pomoć u kreditima i ostale pomoći u kompanijama, čekove od 1.200 USD za većinu građana SAD, više od 350 milijardi USD za mali biznis i održavanje zaposlenih u ovom sektoru, ekspanzivnije osiguranje za nezaposlenost, odgodu plaćanja poreza i brojne druge olakšice. Snažan učinak krize izazvane pandemijom

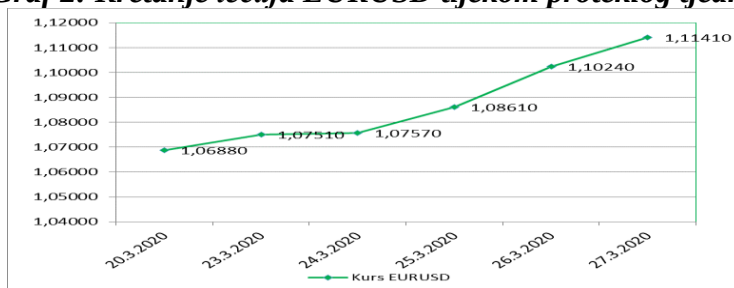
COVID19 u prošlom tjednu u SAD je postao očigledan kada su podaci o inicijalnim zahtjevima nezaposlenih za pomoć snažno povećani na rekordnih 3,283 milijuna.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Bloomberg povjerenje potrošača 22.ožujka	-	59,7	63,0
2.	PMI prerađivački sektor P OŽUJAK	43,5	49,2	50,7
3.	PMI uslužni sektor P OŽUJAK	42,0	39,1	49,4
4.	PMI kompozitni indeks P OŽUJAK	-	40,5	49,6
5.	Pređivački sektor Fed iz Ričomonda OŽUJAK	-13	2	-2
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 20.ožujka	-	-29,4%	-8,4%
7.	GDP (Q/Q) T IV TROMJESEČJE	2,1%	2,1%	2,1%
8.	Osobna potrošnja T IV TROMJESEČJE	1,7%	1,8%	1,7%
9.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć (u 000) 21.ožujka	1.710	3.283	282
10.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć (u 000) 14.ožujka	1.791	1.803	1.702
11.	PCE deflator (G/G) VELJAČA	1,7%	1,8%	1,8%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,10688 na razinu od 1,1141, što predstavlja rast od 4,24% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom prošlog tjedna premijer Johnson je donio odluku da se zatvore svi prodajni objekti u zemlji koji nisu od „esencijalne važnosti“, dok je građanima priopćeno da ostanu u svojim kućama i ujedno su upozoreni da bi policija mogla da poduzima određene mjere sa ciljem obuzdavanja širenja korona virusa. Ove mjere će trajati tri tjedna.

Prema procjenama sa Bloomberg, ekonomija Velike Britanija bi mogla da zabilježi kontrakciju od barem 10% u prvoj polovici godine pod utjecajem negativnih učinaka po ekonomiju zbog korona virusa. Analitičari smatraju da je najveća nepoznanica trajanje mjera koje se uvode zbog epidemiološke situacije, a u pesimističnom scenariju to je šest tjedana. Ukoliko bi se takav scenario realizirao, tada bi ekonomski pad mogao da se približi razini od 14%.

Održana je redovita sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do uvođenja novih mjera, s obzirom da su one donesene tijekom ovog mjeseca na hitnim sastancima. Referentna kamatna stopa je zadržana na razini od 0,1%, dok je program kvantitativnih olakšica u sumi od 200 milijardi funti također zadržan. Ove odluke su donesene jednoglasno. MPC se obvezao da će nastaviti da pažljivo prati situaciju, te će reagirati prema potrebi, kako bi se spriječilo zaoštavanje financijskih uvjeta i kako bi se pružila podrška ekonomiji. Iz BoE je priopćeno da je priroda ekonomskog šoka izazvanog COVID19 značajno različita od šokova koji su ranije pogađali ekonomiju i na koju je MPC odgovarao. Stoga, još uvijek nije moguće procijeniti učinak ovog udara, iako mnoge kompanije ovaj udar opisuju kao snažniji nego onaj koji je zabilježen tijekom financijske krize iz 2008. godine. Pored toga, BoE je upozorila da će razmjera i dužina ekonomskog šoka izazvanog COVID19 biti široka i oštra, ali bi se na kraju učinci ovog šoka trebali pokazati kao privremeni. Također, MPC BoE smatra da će negativan učinak po ekonomiju ovisiti o padu zaposlenosti i neuspjehu u poslovanju koji trebaju biti minimizirani.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno Razdoblje
1.	PMI prerađivački sektor P OŽUJAK	45,0	48,0	51,7
2.	PMI uslužni sektor P OŽUJAK	45,0	35,7	53,2
2.	PMI kompozitni indeks P OŽUJAK	45,0	37,1	53,0
3.	Inflacija (G/G) VELJAČA	1,7%	1,7%	1,8%
4.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G) VELJAČA	-0,9%	-0,5%	1,6%
5.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G) VELJAČA	0,9%	0,4%	1,0%
6.	Maloprodaja (G/G) VELJAČA	0,7%	0,0%	0,9%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,92071 na razinu od 0,89379, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,1629 na razinu od 1,2460.

JAPAN

Ranija najava premijera Abea „ogromnog“ stimulansa koji bi mogao, prema nepotvrđenim navodima, da iznosi najmanje 137 milijardi USD, a koji bi djelomično bio financiran obveznicama za pokrivanje deficita, doprinosi globalnim naporima da se ublaže negativni ekonomski učinci pandemije. Iako bi iznos emisije duga vjerojatno mogao biti skroman, navedeno bi moglo da usmjeri fokus tržišta na lošu fiskalnu poziciju Japana, u vremenima kada aktualna situacija navodi investitore da se odreknu čak i sigurnih aktiva, poput državnih obveznica, u korist gotovine. Prateći ostale vodeće ekonomije, Vlada Japana, prema navodima lokalnog časopisa Nikkei, razmatra fiskalni paket pomoći koji bi mogao da iznosio oko 10% godišnjeg ekonomskog outputa, odnosno 56 bilijuna JPY. Vlada Japana je ponudila najslabije viđenje stanja ekonomije u posljednjih skoro 7 godina, te je opisala uvjete u ožujku kao „ozbiljne“, nakon što je širenje pandemije utjecalo na zatvaranje tvornica i na pad potrošnje. U mjesečnom izvješću Vlada je smanjila ekonomske procjene i izbacila dio koji opisuje ekonomiju na način da se „oporavlja“, što je prvi put od srpnja 2013. godine.

Na japanskom REPO tržištu sredinom tjedna su zabilježeni rekordni iznosi. Uvođenje jeftinijih i regularnijih dolarskih svopova vodilo je snažnoj tražnji investitora koji žele da ulažu u aktivu denominiranu u USD, a što potiče te investitore da drže japanske državne obveznice koje mogu iskoristiti kao kolateral. Navedeno je utjecalo da repo stopa zabilježi pad na -0,88%.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks (prelim.) OŽUJAK	-	35,8	47,0
2.	Vodeći indeks (final.) SIJEČANJ	90,3	90,5	90,9
3.	Koicidirajući indeks (final.) SIJEČANJ	94,7	95,2	94,4
4.	Porudžbine strojnih alata (G/G) final. VELJAČA	-30,1%	-29,6%	-35,6%
5.	Proizvođačke cijene uslužnog sektora (G/G) VELJAČA	2,2%	2,1%	2,3%
6.	Stopa inflacije - Tokio OŽUJAK	0,3%	0,4%	0,4%
7.	Prodaja u supermarketima (G/G) VELJAČA	-	4,1%	-2,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 118,53 na razinu od 120,29. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine od 110,93 na razinu od 107,94.

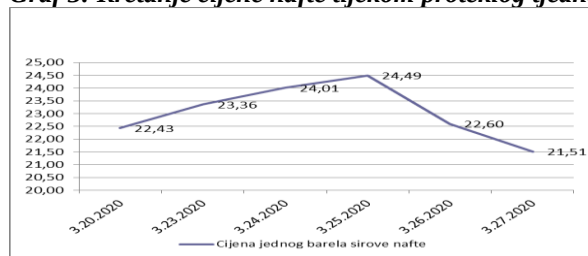
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 22,43 USD (20,99 EUR).

Ministar energije SAD Dan Brouillette je izjavio da je mogućnost zajedničkog djelovanja SAD i Saudijske Arabije jedna od opcija koja se razmatra sa ciljem da se stabilizira cijena nafte nakon oštrog pada iste. Ove vijesti su utjecale na rast cijene ovog energenta, a podršku rastu cijene dale su i nove mjere koje je uveo Fed, a koje su usmjerene ka pružanju podrške ekonomiji. Samo u ožujku nafta je izgubila 46% vrijednosti, a IHS Markit očekuje da se tražnja za naftom u drugom tromjesečju smanji za 14 milijuna barela dnevno. Početkom tjedna cijena nafte je povećana nakon što su SAD uvele novi set mjera za podršku ekonomiji. Iz kompanije Vitol Group, koja je neovisni trgovac naftom, je priopćeno da je globalna tražnja za naftom smanjena za 20% od prošle godine u velikoj mjeri zbog izolacije ljudi širom svijeta. Izvršni direktor ove kompanije Russel Hardly je izjavio da je potrošnja nafte smanjena između 15 i 20 milijuna barela dnevno u odnosu na standardne razine koje iznose 100 milijuna barela. Pored toga, on je istaknuo da očekuje da će tražnja nastaviti da se značajno smanjuje, a tome će uveliko doprinijeti i uvođenje mjera ograničenja kretanja u Indiji. Tijekom trgovanja u četvrtak zabilježen je pad cijene ovog energenta pod utjecajem smanjenja tražnje izazvane restrikcijom putovanja širom svijeta. Fjučersi na naftu u SAD su taj dan smanjeni za 4%, nakon što su SAD ukinule plan kupovine domaće nafte za hitne rezerve.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela nafte je iznosila 21,51 USD (19,31 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je smanjena za 4,10%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.498,65 USD (1.402,18 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata je zabilježila priličan rast, nakon što je Fed pokrenuo agresivne nove korake sa ciljem ublažavanja negativnih učinaka korona virusa, što je potaknulo investitore na pojačana ulaganja u zlato. U ovakvim okolnostima, ali i u očekivanju fiskalnih mjera u SAD, cijena zlata je imala dodatnu podršku za rast. U proteklom tjednu tržište zlata u Njujorku se suočilo sa snažnim pritiscima, možda najvećim u povijesti, s obzirom na to da pod utjecajem globalne pandemije dolazi do prekida u fizičkoj isporuci zlata, dok investitori nastavljaju da pojačavaju ulaganja u zlato kao sigurnu aktivu. Upitno je da li će Njujork imati dovoljno zlata za isporuku prema ugovorima fjučersa kojima se trguje na COMEX burzi, jer se proizvodnja zaustavlja, dok se i avio prijevoz smanjuje. Nakon što su se pojavile vijesti da postoje problemi oko isporuke fizičkog zlata, CME je objavila da planira ponudu novih fjučers ugovora sa produženim dospeljećem, a koji uključuju 100 trojnih unci, 400 trojnih unci, kao i poluge koje teže 1kg. Prvi novi ugovori koji se budu emitirali imaće prvo dospeljeće u travnju 2020. godine. Tijekom trgovanja, u petak, cijena zlata se približila najvećem tjednom rastu od 2008. godine, što je utjecaj masivnih monetarnih olakšica i fiskalnih stimulansa koji su rezultat negativnih učinaka izazvanih pandemijom.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.628,16 USD (1.461,41 EUR). Cijena zlata je na tjednoj razini zabilježila rast od 8,64%, što je najveći tjedni rast cijene ovog plemenitog metala od kraja 2008. godine.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

